

RAFAŁ SIŃCZAK
adwokat

ODPIS

Wrocław, 23 sierpnia 2021 r.

Trybunał Konstytucyjny
al. Jana Chrystiana Szucha 12A
00-918 Warszawa

Podmiot uprawniony: K C

reprezentowany przez
pełnomocnika z wyboru adwokata Rafała Sińczaka (wpisanego
na listę adwokatów prowadzoną przez Okręgową Radę
Adwokacką w Wałbrzychu pod nr WAL/Adw/211), na
podstawie załączonego pełnomocnictwa szczególnego.

Adres pełnomocnika do korespondencji: Adwokat Rafał Sińczak, Kancelaria
Adwokacka, ul. Rуска 20/21, 50 079 Wrocław.

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (dalej jako: "**Konstytucja RP**") oraz art. 53 ust. 1 i 2, art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, dalej jako "**u.o.t.p. TK**"), w oparciu o załączone pełnomocnictwo szczególne:

I. Zaskarżam przepis art. 394² § 1 oraz przepis art. 394² § 1¹ punkty 1-7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. -- Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej jako: "**k.p.c.**") w brzmieniu ukształtowanym ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469, ze zm.; dalej jako: "**nowela k.p.c.**") w zakresie w jakim powołane przepisy pomijają wśród postanowień podlegających zaskarżeniu postanowienie sądu drugiej instancji o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych od apelacji (zwyczajnego środka zaskarżenia), **naruszając następujące konstytucyjne prawa podmiotowe Skarżącego:**

a) art. 77 ust. 2 (zakaz zamykania Skarżącemu drogi sądowej do sądu rozpoznającego apelację co do istoty), art. 78 zdanie pierwsze oraz drugie Konstytucji RP (prawo do zaskarżania wyroków i wpadkowych orzeczeń pierwszoinstancyjnych, z wyjątkami jasno i precyzyjnie określonymi przez ustawodawcę zwykłego) w związku z art. 31 ust. 3 (nieprzydatne, niekonieczne, nieproporcjonalne ograniczenie praw z art. 77 ust. 2 i 78 Konstytucji) i art. 2 Konstytucji RP (nakaz dochowania zasad

prawkłdowej legislacji oraz zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa w konkretyzacji ustawowych praw podmiotowych) **w taki sposób, że uzależnia zażalenie strony na odmowę zwolnienia przez sąd drugiej instancji od kosztów sądowych postępowania odwoławczego, wnioskowanego przez stronę wraz z apelacją, od uprzedniej rezygnacji ze zwyczajnego środka zaskarżenia od wyroku (tj. od konieczności zakończenia postępowania apelacyjnego wskutek nieopłacenia apelacji przez stronę ubiegającą się o zwolnienie, a następnie wniesienia zażalenia na odrzucenie apelacji).**

b) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (prawo do ukształtowania sądowego postępowania odwoławczego zgodnie z wymogami sprawiedliwości proceduralnej) w związku z art. 2 Konstytucji RP (zasadę prawdkłdowej legislacji oraz zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa) w taki sposób, że zaskarżone niejasne, niekomunikatywne przepisy ustawy, o treści normatywnej ustalonej operatywnie, retrospektywnie przez Sąd Apelacyjny w W , pominąwszy zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych od apelacji, uniemożliwiają prewencyjną (wstrzymującą bieg terminu na uzupełnienie braków fiskalnych apelacji) kontrolę zasadności odmowy zwolnienia od kosztów sądowych wnioskowanej wraz ze złożoną apelacją.

II. Zaskarżam przepis art. 394² § 1 i art. 380 k.p.c. - w interpretacji sądowej ukształtowanej po wejściu w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469) - rozumiany w ten sposób, że kontrola zasadności odmowy zwolnienia od kosztów sądowych od apelacji następuje wyłącznie w formie zażalenia do innego składu sądu drugiej instancji na postanowienie o odrzuceniu apelacji, **jako naruszający art. 78 zdanie 1 i 2 w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP (wymóg sprawiedliwości proceduralnej utożsamiony z obowiązkiem realizacji równości stron) w taki sposób, że w warunkach braku cechy relewantnie różnicującej, pogarsza sytuację procesową pozwanego wykonującego prawo do obrony przed sądem drugiej instancji w stosunku do powoda inicjującego postępowanie sądowe, uzależniając skuteczne uruchomienie postępowania przed sądem drugiej instancji od uprzedniego odrzucenia apelacji.**

III. Wnoszę o przyjęcie niniejszej skargi do rozpoznania i stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny, że:

a) art. 394² § 1 oraz art. 394² § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie w jakim pomijają w enumeratywnym katalogu postanowień podlegających zaskarżeniu postanowienie sądu drugiej instancji o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych złożonego wraz z apelacją są niezgodne z artykułem 45, z artykułem 77 ust. 2 w zw. z artykułem 31 ust. 3 i 2 Konstytucji RP oraz z artykułem 78 zdanie pierwsze oraz drugie Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji RP

b) art. 394² § 1 i art. 380 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że kontrola zasadności odmowy zwolnienia od kosztów sądowych od apelacji następuje wyłącznie w formie zażalenia do innego składu sądu drugiej instancji na postanowienie o odrzuceniu apelacji jest niezgodny z art. 78 zdanie 1 i 2 Konstytucji RP w zw. art. 45 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP.

IV. Na podstawie art. 53 ust. 1 punkt 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym **oświadczam**, że ostateczne rozstrzygnięcie - w rozumieniu art. 79 ust. 1 *in fine* Konstytucji RP - o konstytucyjnych prawach Skarżącego na podstawie zaskarżonych przepisów ustawy nastąpiło w formie załączonego postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. o sygnaturze doręczonego

pełnomocnikowi Skarżącego w dniu 25 maja 2021 r., **co dokumentuję** odpisem ww. orzeczenia oraz wydrukiem dokumentu elektronicznego (Elektronicznego Poświadczenia Odbioru).

V. Na podstawie art. 53 ust. 1 punkt 6 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym **informuję, że Skarżący nie korzysta w niniejszej sprawie z krajowych, nadzwyczajnych środków zaskarżenia** lub pozakrajowych środków ochrony praw jednostki wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych, zaś w obowiązującym stanie prawnym od postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. o sygnaturze nie przysługują zwyczajne środki zaskarżenia, wobec czego nie zachodzi fakultatywna przesłanka procesowa, o której mowa w art. 78 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Niniejszą informację dokumentuję załączonymi orzeczeniami, potwierdzającymi wyczerpanie drogi prawnej:

- a) postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W z dnia stycznia 2021r. (sygn. akt) odrzucające apelację pozwanego (Skarżącego) K C od wyroku Sądu Okręgowego w W z września 2020r. sygn. akt jako nieopłaconą,
- b) postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. (sygn. akt) oddalające zażalenie pozwanego (Skarżącego) K C na odrzucenie apelacji.

VI. Wnoszę o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokata w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym według stawek prawem przepisanych.

UZASADNIENIE SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

1. Przedstawienie stanu faktycznego

Skarżący K C jest osobą fizyczną, która prowadziła działalność gospodarczą. Skarżący w związku z prowadzoną działalnością został pozwany przed Sądem Okręgowym w W - X Wydziałem Gospodarczym o zapłatę kwoty zł

Skarżący oparł swą linię obrony na zarzucie potrącenia, który nie został uwzględniony przez Sąd I. instancji. Postępowanie w przed sądem I. instancji zakończyło się wyrokiem z dnia września 2020 r. (sygn. akt), w którym Sąd Okręgowy w W orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na niekorzyść pozwanego Skarżącego.

Skarżący, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wywiódł od wyroku apelację, wskazując wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę złotych. Wraz z apelacją (złożoną w ustawowym terminie) Skarżący złożył wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych (opłaty od apelacji w kwocie) z uzasadnieniem wskazującym na istotny spadek zamówień wywołany epidemią *SarsCov2* i związanym z nią trwającym stanem zagrożenia epidemicznego na terytorium Polski.

W chwili złożenia apelacji obowiązywała już obszerna nowelizacja k.p.c. dokonana ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (ogłoszona 6 sierpnia 2019 r. w Dz. U. z 2019 r. poz. 1469; zaskarżone przepisy zostały wprowadzone do kodeksu na mocy tejże nowelizacji z dniem 7 listopada 2019 r. po 3-miesięcznym *vacatio legis*). Artykuł 9 ust. 2 nowelizacji zawiera przepis intertemporalny, który w odniesieniu do toczących się postępowań cywilnych przyjął zasadę działania prawa nowego: "*Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 [kodeks postępowania cywilnego - adw. R.S.] i art. 5 [ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym - adw. R.S.], w brzmieniu nadanym*

niniejsza ustawa". Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy nowelizującej, "do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych i nierozpoznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu dotychczasowym". Wnosząc *a contrario*, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 lutego 2021 r. (sygn. III CZP 14/20) - wydanej w odrębnym postępowaniu, niemal trzy miesiące po wniesieniu apelacji Pozwanego - uznał, że do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych po wejściu w życie noweli k.p.c. należy stosować przepisy k.p.c. w nowym brzmieniu (zob. s. 3 uzasadnienia uchwały z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. III CZP 14/20 opubl. w bazie orzeczeń Sądu Najwyższego, www.sn.pl). Należy dodać, że postępowanie przed Sądem Okręgowym w W zostało wszczęte na skutek wniesienia sprzeciwu Skarżącego od nakazu zapłaty wydanego jeszcze w 2016 r., zaś odrzucenie apelacji w tej sprawie nastąpiło przed wydaniem uchwały SN i opublikowaniem jej uzasadnienia.

Dla sprawy wszczętej niniejszą skargą konstytucyjną istotne znaczenie ma następująca okoliczność. Z dniem 7 listopada 2019 r. (data wejścia w życie noweli k.p.c.) ustawodawca zmienił art. 394 § 1 k.p.c. derogując z katalogu zażaleń podlegających zaskarżeniu do sądu drugiej instancji postanowienia w przedmiocie "odmowy zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia" (zob. art. 1 punkt 139 noweli k.p.c.). Jednocześnie przepisy k.p.c. dot. zwolnienia od kosztów uzupełniono na mocy tej samej nowelizacji o konstrukcję tzw. zażalenia poziomego "do innego składu sądu pierwszej instancji", dodając art. 394^{1a} § 1 pkt 1 k.p.c. następującym brzmieniu: "Zażalenie do innego składu sądu pierwszej instancji przysługuje na postanowienia tego sądu, których przedmiotem jest: (...) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie" (art. 394^{1a} § 1 pkt 1 k.p.c.).

Przywoławszy te bezsporne fakty konwencjonalne, pełnomocnik Skarżącego pozwala sobie na wyrażenie opinii, iż uwadze ustawodawcy uszła najprawdopodobniej derogacja przepisu art. 370 k.p.c. dokonana również na mocy tejże nowelizacji (zob. art. 1 pkt 129 noweli k.p.c.: "uchyla się art. 370"). W efekcie ustawodawca wyeliminował tzw. postępowanie wstępne prowadzone w sądzie pierwszej instancji po wpływie apelacji (w tym wypadku Sądu Okręgowego w W -) i sprowadził obowiązki tegoż sądu do czynności technicznej jaką jest niezwłoczne przekazanie akt (zob. art. 371 k.p.c.). Pomimo utrzymania zasady wnoszenia apelacji do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, sąd pierwszej instancji ogranicza się wyłącznie do przekazania apelacji z aktami sprawy do sądu drugiej instancji. W poprzednim stanie prawnym nie było wątpliwości, że na podstawie art. 370 k.p.c. sąd pierwszej instancji przystępował do rozpoznawania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych złożonego wraz z apelacją (zob. tezę nr 4 w komentarzu do art. 370 w brzmieniu poprzedzającym derogację, K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, wyd. 10, Warszawa 2019). Nowela k.p.c. zmieniła ten model, co było związane z jej ogólnym założeniem polegającym na koncentracji postępowania międzyinstancyjnego w sądzie drugiej instancji. Sąd pierwszej instancji został pozbawiony przez ustawodawcę możliwości badania kwestii braków fiskalnych pisma procesowego i rozpoznawania wniosku o zwolnienie od kosztów, pozostawiając te kwestie do rozstrzygnięcia sądowi drugiej instancji (Sądowi Apelacyjnemu w W). W sprawie jest również bezsporne, że Sąd Okręgowy w W , do którego wniesiono apelację, nie podjął żadnych czynności związanych z badaniem przesłanek procesowych apelacji i zrealizował obowiązek wynikający z art. 371 k.p.c. Należy nadmienić, że Skarżący nie kwestionuje swobody ustawodawcy w modelowaniu postępowania międzyinstancyjnego i przesuwania kompetencji w zakresie wstępnego badania środków odwoławczych. Nie zmienia to jednak faktu, że w znowelizowanych przepisach k.p.c. - w przeciwieństwie do stanu prawnego obowiązującego przed 7 listopada 2019 r. - ustawodawca nie wypowiedział się na temat zaskarżenia postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów składanego wraz z pismem inicjującym postępowanie odwoławcze. Jak zostanie wykazane w 2. części uzasadnienia skargi (dot. zarzutu i sposobu naruszenia konstytucyjnych praw), swoboda ustawodawcy przekroczyła dopuszczalne granice wyznaczone gwarancjami konstytucyjnymi z art.

45, 77 ust. 2 i 78 Konstytucji RP.

W przytoczonym, ustawowym stanie prawnym doszło do następującej sekwencji czynności procesowych sądu drugiej instancji oraz Skarżącego, które zbudowały stan faktyczny sprawy i ujawniły zagadnienie konstytucyjnoprawne poddane ocenie Wysokiego Trybunału:

- a) otrzymawszy akta sprawy z sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny w W przystąpił (po raz pierwszy) do badania wniosku Skarżącego o zwolnienie od opłaty od apelacji i wydał postanowienie z dnia grudnia 2020 r., w którym oddalił wniosek Skarżącego (pозwanego) o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 813 ws. o sygn. akt), doręczając je (sentencję bez uzasadnienia) pełnomocnikowi Skarżącego w dniu 30 grudnia 2020 r.
- b) odebrawszy postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów, pełnomocnik Skarżącego złożył do Sądu Apelacyjnego w W wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z grudnia 2020 r. przyjmując, że odmowa zwolnienia od kosztów podlega zażaleniu poziomemu do innego składu tegoż Sądu Apelacyjnego, zaś warunkiem wykonania prawa do zaskarżenia tego postanowienia jest uprzednie uzyskanie uzasadnienia rozstrzygnięcia sądu (zob. dalsze cyt. z rządowego projektu ustawy powołany w niniejszym punkcie). Pełnomocnik Skarżącego przyjął, że tak długo jak nie została ostatecznie zakończona sprawa kosztowa, tak długo nie biegł termin do uzupełniania braków fiskalnych złożonej apelacji. Ocena pełnomocnika wynikała z oceny, że sprawa zwolnienia pozwanego od kosztów apelacji jest zagadnieniem pojawiającym się w zawisłym postępowaniu po raz pierwszy, więc mając na uwadze art. 8 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, konstytucyjne pojęcie "sprawy" z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a także brak wyraźnej wypowiedzi ustawodawcy co do trybu zaskarżenia, należało potraktować Sąd Apelacyjny w W jako sąd rozpoznający sprawę w znaczeniu materialnym (po raz pierwszy, jako sąd pierwszej instancji w znaczeniu funkcjonalnym), do którego należy zastosować art. 394^{1a} § 1 k.p.c. dodany nowelą k.p.c.¹ Przekonanie Skarżącego o prawidłowości tego postępowania zostało wzmocnione stadium zawisłego postępowania, ponieważ mamy tu do czynienia z postępowaniem apelacyjnym (w obrębie gwarantowanego standardu konstytucyjnego, czego nie można oczekiwać od postępowań ukształtowanych w celu rozpoznawania nadzwyczajne środki zaskarżenia). Konsekwencją tej kwalifikacji prawnej był więc wniosek Skarżącego o sporządzenie uzasadnienia postanowienia wydanego grudnia 2020 r. (bezsposornie zgłoszony w terminie tygodnia). Należy w tym miejscu dodać, że Rada Ministrów (podmiot rządowej inicjatywy ustawodawczej z dnia 8 stycznia 2019 r. zakończonej uchwaleniem noweli k.p.c.²) od początku zakładała, *"że złożenie tego wniosku [o uzasadnienie orzeczenia - adw. R.S.] jest konieczną przesłanką wniesienia środka zaskarżenia. Pozostawienie istniejącej dotychczas możliwości wniesienia środka zaskarżenia bez wniosku o uzasadnienie czyniłoby iluzorycznymi wszelkie oczekiwania związane z następstwami odpłatności wniosku o uzasadnienie, skoro należałoby uzasadnienia wyroków sporządzać z urzędu (...) nie ma przeszkód, by zrezygnować z opisanej odmienności w zakresie doręczania i uzasadniania orzeczeń rozstrzygających co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym i zastosować te same zasady, co w procesie: art. 357 do postanowień wpadkowych i art. 316 332 do postanowień co do istoty sprawy"* (zob. uzasadnienie rządowego projektu ustawy do druku sejmowego nr 3137, strony 72-73, opubl. w Systemie Informacyjnym Sejmu, archiwum prac Sejmu IX kadencji, www.sejm.gov.pl). W konsekwencji do art. 357 k.p.c. został dodany § 2¹

¹ Zgodnie z brzmieniem art. 394^{1a} § 1 pkt 1 k.p.c. *"Zażalenie do innego składu sądu pierwszej instancji przysługuje na postanowienia tego sądu, których przedmiotem jest (...) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie"*;

² Zob. Pismo Prezesa Rady Ministrów (znak RM-10-197-18 z dnia 8 stycznia 2019 r.), druk Sejmu IX Kadencji nr 3137, opubl. w Systemie Informacyjnym Sejmu.

w brzmieniu "Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlega ono zaskarżeniu, i tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem".

- c) w dniu stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia grudnia 2021 r. przyjmując, że postanowienie z grudnia 2021 r. uprawomocniło się w dacie jego wydania i obligowało pozwanego - zgodnie z dyspozycją art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 755 ze zm.)³ - do uiszczenia wymaganej opłaty od apelacji w terminie 7 dni od daty doręczenia odpisu (co miało miejsce 30 grudnia 2020 r.) postanowienia pod rygorem odrzucenia apelacji. Dnia stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny w W (sygn. akt) odrzucił apelację pozwanego Skarżącego przyjmując, że opłata od apelacji nie została uiszczona do dnia 7 stycznia 2020 r. (6 stycznia 2021 r. był dniem ustawowo wolnym od pracy), więc apelacja – jako nieopłacona – podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że wniosek Skarżącego o sporządzenie uzasadnienia nie mógł wstrzymać terminu na uzupełnienie braku fiskalnego apelacji, skoro postanowienie odmawiające zwolnienia jest niezaskarżalne (tak też Sąd Apelacyjny w ostatecznym postanowieniu z kwietnia 2021 r. utrzymującym postanowienie o odrzuceniu apelacji: "Na bieg terminu na wniesienie opłaty od apelacji nie wpływał złożony przez pełnomocnika strony pozwanej wniosek o sporządzenie uzasadnienia niezaskarżalnego postanowienia z grudnia [podkreślenie własne - adw. R.S.]", s. 3 uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z kwietnia 2021 r.). W efekcie apelacja Skarżącego została odrzucona jako nieopłacona w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie do kosztów, co Skarżący bezskutecznie kwestionował zażaleniem na odrzucenie apelacji, by z dniem kwietnia 2021 r. uzyskać ostateczne, negatywne rozstrzygnięcie w sprawie (postanowienia z kwietnia 2021 r., sygn.) otwierające drogę do wniesienia niniejszej skargi konstytucyjnej.

2. Uzasadnienie zarzutów niezgodności kwestionowanych przepisów ustawy z art. 2, 31 ust. 3, 45, 77 ust. 2, 78 Konstytucji RP oraz wskazanie argumentów na ich poparcie

2.1. Legitymacja Skarżącego do wniesienia skargi

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że Skarżący K C jest podmiotem uprawnionym do wniesienia skargi konstytucyjnej, gdyż art. 79 ust. 1 Konstytucji RP *ab initio* uzależnia dopuszczalność skargi od zdolności do bycia "nosicielem" konstytucyjnych wolności i praw jednostki, na których naruszenie powołuje się skarżący⁴. Ustrojodawca konstytucyjny przypisał prawo do sądu (art. 45) oraz prawo do zaskarżania wyroków i innych orzeczeń sądowych (art. 78) "każdemu" (odpowiednio "nikomu" w art. 77 ust. 2), zaś praktyka orzecznicza Trybunału

³ Zgodnie z powołanym przepisem "Przepisu [art. 112] ust. 2 nie stosuje się [chodzi o obowiązek wezwania przez przewodniczącego do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. - adw. R.S.], jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekł sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia".

⁴ Zob. m. in. postanowienie TK z 21.3.2000 (SK 6/99, opubl. OTK ZU z 2000, nr 2, poz. 66)

Konstytucyjnego traktuje to sformułowanie niezwykle szeroko, włączając w ten zakres osoby fizyczne, osoby prawne, a nawet osoby prawne powiązane w całości lub części ze Skarbem Państwa i jednostkami samorządu terytorialnego, powołujące się na prawo do sądowej ochrony praw majątkowych⁵. Skarżący korzystał ze swego prawa do sądu jako podmiot ze sfery prywatnoprawnej, nie występował w postępowaniu cywilnym jako przedstawiciel osoby prawnej. Skarżący był bezpośrednim adresatem rozstrzygnięć głównych i wпадkowych kończących postępowanie przed Sądem Okręgowym i Apelacyjnym w W , stąd dopuszczalność oparcia i wniesienia skargi przez niego nie ulega wątpliwości.

2.2. Uzasadnienie konstrukcji zarzutu w formie pominięcia ustawodawczego (pkt I *petitum* skargi) a praktyka stosowania prawa przez sądy powszechne w niniejszej sprawie

Zarzut nr I *petitum* skargi na przepis art. 394² § 1 oraz przepis art. 394² § 1¹ punkty 1-7 k.p.c. został sformułowany jako tzw. pominięcie ustawodawcze, co tłumaczy również powołanie zasad z art. 2 (szczegółowe składowe zasady demokratycznego państwa prawnego) jako posiłkowe, "związkowe" wzorce kontroli, nakazujące ustawodawcy tworzyć prawo o cesze jasności, precyzyjności, a przede wszystkim wolne od rzeczywistych luk prawnych. Jako podstawowe zasady składowe wyinterpretowane z klauzuli art. 2 Konstytucji RP Skarżący wskazuje więc *primo* **zasadę prawidłowej legislacji** oraz *secundo* **zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa**. Jak zostanie wykazane w dalszej części uzasadnienia skargi, Skarżący (pozwany) został wciągnięty - wskutek przeoczenia bądź celowego działania ustawodawcy - w swoistą "pułapkę", zaś działając w zaufaniu do treści norm wyinterpretowanych z k.p.c. zgodnie z paradygmatem sądowego stosowania ustawy w zgodzie z Konstytucją RP (przy braku jakichkolwiek wytycznych ustawodawcy bądź stanowiska Sądu Najwyższego, tudzież ustabilizowanej praktyki sądowej), ubiegał się bezskutecznie o kontrolę instancyjną postanowienia kosztowego, tracąc możliwość uruchomienia skutecznego postępowania odwoławczego.

W pierwszej dekadzie obowiązywania art. 45 Konstytucji RP i konstytucyjnych problemów z nim związanych, Trybunał Konstytucyjny podkreślał, że zaniechanie ustawodawcy zasadniczo nie jest objęte jego kognicją (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 listopada 2004 r., P 19/03). Ustrojodawca nie wyposażył Trybunału Konstytucyjnego w kompetencje do orzekania o zaniechaniach ustawodawcy, polegających na niewydaniu aktu normatywnego, nawet jeżeli obowiązek wydania konkretnego aktu normatywnego wynika z norm konstytucyjnych. Jednakże Trybunał wyraźnie przeciwstawiał niedopuszczalność kontroli konstytucyjności zaniechań ustawodawcy sytuacji, w której kontrola konstytucyjności dotyczy obowiązującego aktu normatywnego z punktu widzenia tego, **czy w jego przepisach nie brakuje unormowań, bez których może on budzić wątpliwości natury konstytucyjnej** (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z 6 maja 1998 r., sygn. K. 37/97, OTK ZU nr 3/1998, poz. 33; z 9 października 2001 r., sygn. SK 8/00, OTK ZU nr 7/2001, poz. 211; pogląd ten był zresztą formułowany jeszcze w okresie poprzedzającym uchwalenie Konstytucji RP⁶). Ten przedmiot kontroli uzyskała w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego postać pominięcia ustawodawczego i taki też błąd przypisuje Skarżący przepisom art. 394² § 1 i art. 394² § 1¹ k.p.c. wskazanym w *petitum* skargi. **Skarżący uważa, że ze względu na przytoczoną dalej treść normatywną praw podmiotowych z art. 45 ust. 1, 77 ust. 2 i 78 Konstytucji RP ustawodawca miał obowiązek uregulować wprost (jasno, precyzyjnie) możliwości zażalenia postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów do**

⁵ Zob. P. Grad, A. Górka, *Jakimi kryteriami powinien kierować się Trybunał Konstytucyjny przy ocenie dopuszczalności skargi konstytucyjnej publicznej osoby prawnej?* [w:] *Osobowość prawna jako przesłanka wykonywania konstytucyjnych wolności i praw*, M. Bernaczyk, M. Jabłoński (red.), Wrocław 2019, s. 98-99.

⁶ W orzeczeniu z 3.12.1996 r. (K. 25/95) Trybunał Konstytucyjny stwierdził wprost, że "zarzut niekonstytucyjności może więc dotyczyć zarówno tego, co ustawodawca w danym akcie unormował, jak i tego, co w akcie tym pominął, choć postępując zgodnie z konstytucją powinien był unormować" (OTK ZU nr 6/1996, s. 499).

innego składu drugiej instancji uzupełniając art. 394² § 1 lub enumerację art. 394² § 1¹ k.p.c.

Skarżący zachowuje świadomość, że tego rodzaju zarzut narzuca mu znacznie wyższe standardy w zakresie ciężaru dowodu, ponieważ podmiot wnoszący skargę musi: 1) precyzyjnie określić kwestionowany akt normatywny lub poszczególne przepisy prawne, 2) wskazać zagadnienie, które nie zostało w tym akcie unormowane, 3) powołać jako podstawę kontroli przepisy prawne, z których - zdaniem tego podmiotu - wynika obowiązek unormowania w danym akcie pominiętych zagadnień (zob. uzasadnienie wyroku TK z dnia 9 lipca 2002, K 1/02)

Odnosząc się w pierwszej kolejności do obowiązku wskazania "kwestionowanego aktu normatywnego" tudzież jego przepisów, Skarżący pragnie podkreślić, że wskazane w *petitum* przepisy k.p.c. są jedynym kodeksowym enumeratywnym wyliczeniem materii postanowień podlegających zaskarżeniu przed sądem drugiej instancji, zaś sprawa z pewnością nie jest kwestią interpretacyjną (nie jest to błędna wykładnia i zastosowanie k.p.c. przez sądy pierwszej i drugiej instancji), lecz walidacyjną (dopuszczalność istnienia przyjętych przepisów k.p.c. pod rządami Konstytucji RP). Jest to zaniechanie ustawodawcy w stosunku do nakazu ustanowienia kompletnej normy procesowej, zarówno od strony pozytywnej (nakaz przestrzegania art. 78 Konstytucji RP), jak i negatywnej (zakaz zamykania drogi sądowej z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP). Inaczej rzecz ujmując, ustawodawca pominął kwestię zażaleń na postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów w toku postępowania apelacyjnego, zaś konsekwentna praktyka sądowa potwierdziła brak takiego środka, a tym bardziej nie dokonała żadnej wykładni k.p.c. (np. w formie wykładni funkcjonalnej, systemowej, w zgodzie z Konstytucją RP) by uzupełnić lukę w tym zakresie. Odwołanie się poprzez artykuł 394² § 1 do artykułu 380 k.p.c. należy uznać za rozwiązanie chybione i oczywiście sprzeczne z art. 77 ust. 2 i 78 Konstytucji RP, gdyż wymusza faktyczne działanie Strony w kierunku odrzucenia apelacji⁷.

W uzasadnieniu faktycznym niniejszej skargi, podkreślano wyraźnie, że w momencie składania apelacji i jej dekretacji, rozpoznawania wstępnego przez sąd nie było żadnych publicznie dostępnych źródeł wykładni operatywnej (w szczególności wypowiedzi SN w ramach nadzoru judykacyjnego⁸), które mogłyby perspektywnie określić sposób postępowania stron składających wnioski o zwolnienie od kosztów dopiero z chwilą wszczęcia postępowania przed sądem drugiej instancji. Przy najwyższym poziomie staranności, Skarżący i jego pełnomocnik nie mógł przewidzieć modelu postępowania sądu poprzez odwołanie się do jakichkolwiek judykatów.

Wątek ten Skarżący podnosi z zasadniczego powodu: Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że jego ustrojową rolą nie jest kontrola aktów stosowania prawa (podkreślając przy tym rolę art. 79 ust. 1 Konstytucji RP jako środka "skargi na przepis", a nie jego zastosowanie; tak też obszernie w uzasadnieniu postanowienia z dnia 2 kwietnia 2015 r., sygn. akt Ts 370/14). O ile w grudniu 2020 i styczniu 2021 r. Skarżący stał na stanowisku, że Sąd Apelacyjny w W miał obowiązek zinterpretować przepisy k.p.c. zgodnie z niżej cytowanymi poglądami Trybunału Konstytucyjnego, a więc traktować się jako "sąd pierwszej instancji", o tyle ostateczne stanowisko co do treści ustawy wyrażone przez Sąd w dniu kwietnia 2021 r. oznaczało stanowcze odrzucenie tego wariantu interpretacyjnego. Skarżący wnioskował o sporządzenie uzasadnienia negatywnego postanowienia kosztowego przyjmując, że jest ono zaskarżalne na podstawie art. 394^{1a} § 1 pkt 1 k.p.c.

⁷ Jest wysoce wątpliwe, czy przypisywanie takiej funkcji art. 380 k.p.c. jest działaniem dopuszczalnym, skoro przepis ten posiada inny kontekst. Jego pierwotną funkcją była kontrola przede wszystkim postanowień oddalających wnioski dowodowe wydanych przez sąd pierwszej instancji. Ponadto Sąd Najwyższy przypominał, że uzupełnianie luk aksjologicznych "byłoby poprawianiem prawa do stanu zgodnego z wyobrażeniem interpretatora o tym jakie prawo być powinno" (tak też wyrok SN z dnia 25 listopada 2004 r., III PK 57/04, OSNP 2005/13/188)

⁸ Należy dodać, że uchwała Sądu Najwyższego z 18 lutego 2021 r., sygn. III CZP 14/20 w ogóle nie dotyczy tego zagadnienia i wypowiada się (tylko i aż) na temat sądu prowadzącego postępowanie wstępne. Ze względu na jej wydanie w lutym 2021 r. nie mogła ona też stanowić żadnej dyrektywy interpretacyjnej dla pełnomocnika Skarżącego w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w W na przełomie 2020/2021 roku.

Odmienne założenie Skarżącego (o niezaskarżalności poziomej) byłoby w istocie domniemaniem zamknięcia lub ograniczenia drogi sądowej przez ustawodawcę w postępowaniu zwyczajnym, co przeczyło (i nadal przeczy) logice systemu konstytucyjnego. Taki wniosek Skarżącego opierał się zresztą na orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego prezentującym pogląd, zgodnie, z którym postanowienie w kwestii wпадkowej wydane po raz pierwszy przez sąd odwoławczy może być uznane za postanowienie pierwszoinstancyjne. Stanowisko takie Trybunał Konstytucyjny przedstawił w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 marca 2007 r., (SK 3/05, opubl. www.trybunal.gov.pl) w którym, posługując się kategorią „orzeczenia materialnie pierwszego”, orzekł, że w zakresie orzekania o kosztach procesu za sąd pierwszej instancji należy uznać ten sąd, który orzekł o zwrocie kosztów w danym zakresie po raz pierwszy. Pogląd ten powtórzono w wyroku z dnia 9 lutego 2010 r., SK 10/09, twierdząc, że „w zakresie orzekania o kosztach procesu za sąd pierwszej instancji należy uznać ten sąd, który orzekł o zwrocie kosztów w danym zakresie po raz pierwszy. W niniejszej sprawie sąd apelacyjny, formalnie sąd drugiej instancji, o kosztach procesu za obydwie instancje orzekł po raz pierwszy” opubl. www.trybunal.gov.pl). Niestety, wydając postanowienie z dnia kwietnia 2021 r., Sąd Apelacyjny przeciął dywagacje nad prokonstytucyjnymi tudzież niekonstytucyjnymi wariantami wykładni k.p.c. Z tego powodu należy przyjąć, że z dniem kwietnia 2021 r. Sąd Apelacyjny (w sprawie o sygn. akt) ustabilizował treść normatywną przepisów k.p.c., chociażby ta była niezgodna z Konstytucją RP. Od tego momentu ustała wątpliwość, czy naruszenie prawa konstytucyjnego wiąże się z treścią kontrolowanego przepisu, czy też jego praktycznym zastosowaniem (interpretacja przepisów, subsumpcja, rozumowania zastosowane przez orzekający sąd itd). Trybunał Konstytucyjny wyraził pogląd w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 lipca 1996 r. (K 5/96), że „nieprawidłowe stosowanie przepisu powinno być skorygowane poprzez działania powołanych do tego władz administracyjnych i organów sądowych. Dopiero, gdyby ponad wszelką wątpliwość okazało się, że przepis zyskał w praktyce treść sprzeczną z konstytucją uzasadnione stać by się mogło orzeczenie o niekonstytucyjności tak rozumianego i stosowanego przepisu”. Z uwagi na pozycję ustrojową Sądu Apelacyjnego oraz wydanie i sporządzenie przezeń uzasadnienia ostatecznego postanowienia ws. , należy przyjąć, że kwietnia 2021 r. jest datą graniczną⁹, w której zaskarżone przepisy k.p.c. ostatecznie uzyskały treść niezgodną z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 78 Konstytucji RP opierając się na następujących, wzajemnie powiązanych tezach:

1. Postanowienie oddalające wniosek złożony po raz pierwszy przed sądem drugiej instancji o zwolnienie od kosztów sądowych wraz z apelacją jest wydawane przez sąd drugiej instancji (w ścisłym tego słowa znaczeniu) i jest ono niezaskarżalne (zarówno w toku instancji, jak i w trybie tzw. zażaleń poziomych do innego składu sądu orzekającego w trybie 394^{1a} § 1 k.p.c. lub art. 394² § 1¹ k.p.c.,)

2. Kontrola postanowienia oddalającego wniosek złożony po raz pierwszy przed sądem drugiej instancji o zwolnienie od kosztów sądowych wraz z apelacją jest dokonywana przez inny skład tego sądu orzekającego, wyłącznie na podstawie 394² § 1 k.p.c., a więc po zakończeniu postępowania

⁹ Dla klarowności wyводу należy dodać, że pierwsza stanowcza wypowiedź Sądu Apelacyjnego w W pojawia się w niniejszej sprawie w uzasadnieniu postanowienia z dnia stycznia 2021 r. (sygn. akt) odrzucającego apelację Skarżącego: "Postanowienie o zwolnieniu od kosztów sądowych na etapie postępowania apelacyjnego nie jest zaskarżalne, wobec tego nie podlega uzasadnieniu (art. 394(2) § 1 i 2 k.p.c., art. 357 § 21 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.), a zażalenie w tym przedmiocie jest odrzucane (art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z 397 § 3 k.p.c.). Niemniej kontrola prawidłowości stanowiska sądu o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych odbywa się w ramach rozpatrywania zażalenia na odrzucenie apelacji (art. 380 k.p.c.). Stąd też dopiero w uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu apelacji Sąd Apelacyjny przedstawia motywy kierujące nim przy wydawaniu postanowienia o zwolnieniu od kosztów sądowych" (s. 2). Rozpoznając ostatecznie niniejszą sprawę (postanowieniem z kwietnia 2021 r., sygn. akt) Sąd Apelacyjny w W zaaprobował to stanowisko: "Wbrew stanowisku skarżącego, postanowienie o zwolnieniu od kosztów sądowych wydane na etapie postępowania apelacyjnego nie jest zaskarżalne, wobec tego nie podlega uzasadnieniu (art. 394(2) § 1 i 2 k.p.c., art. 357 § 21 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.)".

przed sądem drugiej instancji wskutek odrzucenia apelacji z powodu niewniesienia opłaty od apelacji.

2.3 Uzasadnienie naruszenia zakazu zamykania drogi sądowej (art. 77 ust. 2 Konstytucji RP) i naruszenie prawa do zaskarżania orzeczeń wydanych przez sąd pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji RP) w zw. z art. 2 i 31 ust. 3 Konstytucji RP przez art. 394² § 1 oraz przepis art. 394² § 1¹ punkty 1-7 k.p.c.

Wzorce kontroli zawarte w podrozdziale "Środki ochrony wolności i praw" zostają nieprzypadkowo powołane jako pierwsze. Niniejsza skarga opiera się na założeniu, że w art. 45 Konstytucji RP ustrojodawca nie zakodował prawa podmiotowego do sądu drugiej instancji, ponieważ taka teza czyniłaby zbędnym unormowania zawarte w art. 77 ust. 2 i 78 Konstytucji RP. Rola art. 45 Konstytucji RP w niniejszej sprawie sprowadza się do oceny kształtu postępowania przed sądem drugiej instancji, który w aspekcie tzw. zasady sprawiedliwości proceduralnej musi uwzględniać wymagania wynikające z zakodowania tej zasady w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

W poglądach doktryny wskazuje się, że "(...) w postępowaniu cywilnym działaniem art. 78 objęte są nie tylko wyroki (nakazy zapłaty) i odpowiadające im charakterem postanowienia orzekające co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym oraz postanowienia co do uznania i stwierdzenia wykonalności zagranicznego orzeczenia, lecz także postanowienia rozstrzygające o kwestiach procesowych (np. o wyłączeniu sędziego, opozycji wobec interwencji ubocznej, kosztach procesu, zawieszeniu postępowania itp.)"¹⁰. Jednocześnie sygnalizuje się pewne wątpliwości, co do ewentualnego krzyżowania się zakresów art. 77 ust. 2 oraz art. 78 Konstytucji RP. Kompromisowe ujęcie tego zagadnienia sugeruje, że zamknięcie drogi sądowej w znaczeniu użytym w art. 77 ust. 2 Konstytucji RP nastąpiłoby wtedy, gdy przepis ustawy wprost wyłączałby możliwość skierowania sprawy na tę drogę sądową (por. przepisy zamykające drogę sądową *explicite* dot. statusu żołnierzy zawodowych, objęte wnioskiem o zbadanie zgodności z konstytucją ws. rozstrzygniętej wyrokiem Trybunału z dnia 9 czerwca 1998 r., K 28/97, opubl. www.trybunal.gov.pl), "jak również wówczas gdyby dostęp do tej drogi został obwarowany takimi warunkami, że skorzystanie z niej zostałoby w rzeczywistości uniemożliwione albo nadmiernie utrudnione" (tak też L. Bosek, P. Grzegorzczak, K. Weitz, komentarz do art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, X.1. Zakaz zamykania drogi sądowej [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Warszawa 2016 z powołaniem na wyroki TK z dnia 14 czerwca 1999 r., K 11/98, OTK 1999, Nr 5, poz. 97; z dnia 8 grudnia 2009 r., SK 34/08, OTK-A 2009, Nr 11, poz. 165; a także komentarz L. Garlickiego, teza nr 23 w komentarzu do art. 77 Konstytucji RP [w:] L. Garlicki (red.), *Konstytucja RP. Komentarz*, Tom. 3, Warszawa 2003). Ta druga postać zachodzi w niniejszej sprawie, skoro kontrola postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony po raz pierwszy przed sądem drugiej instancji wraz z apelacją jest rozpoznawana przez inny skład tego sądu orzekającego, wyłącznie na podstawie 394² § 1 k.p.c., po zakończeniu postępowania przed sądem drugiej instancji na skutek zniweczenia własnego środka odwoławczego, tzn. odrzucenia apelacji z powodu niewniesienia opłaty.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w W z grudnia 2020 r. w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych było bezspornie wydane w sądzie drugiej instancji oraz stanowiło "kwestią wpadkową", ale w sensie konstytucyjnym było jednocześnie „orzeczeniem materialnie pierwszym” w rozumieniu przedstawionym we wspomnianych już wyrokach Trybunału z dnia 27 marca 2007 r., (SK 3/05, opubl. www.trybunal.gov.pl) oraz w wyroku z dnia 9 lutego 2010 r., (SK 10/09, opubl. www.trybunal.gov.pl). Należy dodać, że te poglądy Trybunału Konstytucyjnego popiera w całości Rzecznik Praw Obywatelskich sygnalizując pominięcie ustawodawcze w art. 394²

¹⁰ Zob. G. Weitz, P. Grzegorzczak, teza nr 15 w komentarzu do art. 78 Konstytucji RP [w:] M. Safjan, L. Bosek, (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Warszawa 2016.

§ 1¹ k.p.c. w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2021 r. (znak RPO IV.511.351.2020.KP):

"Ponadto, należy zasygnalizować, że niewskazanie postanowienia sądu drugiej instancji o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych w art. 394² § 1¹ k.p.c., wydaje się stanowić pominięcie ustawodawcze. Ustawodawca, zmieniając bowiem art. 117 § 6 k.p.c. i powierzając rozpoznanie wniosku o ustanowienie adwokata (radcy prawnego) z urzędu w postępowaniu apelacyjnym sądowi drugiej instancji, jednocześnie zagwarantował możliwość poddania rozstrzygnięcia o odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołania kontroli w trybie zażalenia poziomego. Trudno znaleźć argumenty, które miałyby uzasadniać brak takiej gwarancji w odniesieniu do rozstrzygnięcia o odmowie zwolnienia od opłaty sądowej od apelacji. Tym bardziej, że zarówno instytucja zwolnienia od kosztów sądowych, jak i ustanowienia pełnomocnika z urzędu, stanowią wyraz realizacji pomocy osobom, których ze względu na sytuację materialną nie stać na ponoszenie kosztów tej pomocy. Tym samym mają na celu zagwarantowanie możliwości dochodzenia przez takie osoby swoich praw" (s. 8 wystąpienia z 7 stycznia 2021 r., znak RPO IV.511.351.2020.KP).

Skoro kwestia zwolnienia Skarżącego od kosztów wchodziła w zakres desygnatu konstytucyjnej sprawy (orzeczenia materialnie pierwszego), to obowiązkiem ustawodawcy zwykłego było stworzenie możliwości złożenia zażalenia na odmowę i jednocześnie wypowiedzenie się na ten temat w formie dedykowanemu ku temu środka zaskarżenia np. w strukturze przepisów art. 394² § 1 oraz przepisach art. 394² § 1¹ punkty 1-7 k.p.c. Skarżący popiera zastrzeżenia Rzecznika Praw Obywatelskich, a ponadto wskazuje, że brak takiego środka został dostrzeżony dopiero w toku praktyki sądowej i pozostaje niejasny dla innych sądów stosujących przepisy k.p.c. Należy dodać, że wspomniana już uchwała Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 14/20 została podjęta na podstawie dwóch pytań Sądu Okręgowego w Rzeszowie („Czy wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zawarty w apelacji podlega rozpoznaniu przez sąd I czy II instancji, a jeżeli przez sąd drugiej instancji, czy na postanowienie to służy zażalenie i do którego sądu: do innego składu sądu II instancji czy sądu przelożonego nad sądem II instancji?”), jednak Sąd Najwyższy odmówił udzielenia odpowiedzi na drugie pytanie o zaskarżalność postanowień w tych sprawach. Skoro organ wymiaru sprawiedliwości posiada (nieusunięte uchwałą ws. III CZP 14/20) wątpliwości co do zaskarżonych przepisów, to należy domniemywać, że przepisy te nie posiadają konstytucyjnej cechy **jasności** oraz **precyzji** i to tłumaczy podnoszony przez Skarżącego posiłkowo zarzut naruszenia zasad prawidłowej legislacji oraz naruszenie zasady zaufania obywateli do państwa i tworzonych przezeń prawa (art. 2 Konstytucji RP). Trybunał Konstytucyjny wyjaśniał, że wymóg prawidłowej legislacji zostaje dochowany, jeżeli przyjęta norma podkonstytucyjna odznacza się dwiema cechami: **precyzywnością** i **komunikatywnością**. Precyzywność wymagana od znowelizowanych przepisów k.p.c. objętych niniejszą skargą oznacza zatem „możliwość odkodowania z przepisów norm prawnych za pomocą reguł interpretacji przyjmowanych w danej kulturze prawnej. Przejawia się ona w takiej regulacji praw i obowiązków, by ich treść była praktycznie jednoznaczna i pozwalała na ich egzekwowanie” (zob. pkt III.2.3 uzasadnienia wyroku Trybunału z 20 stycznia 2015 r., K 39/12, OTK-A 2015, Nr 1, poz. 2). Trybunał opisuje również „precyzywność” jako „możliwie największą w danych warunkach jednoznaczność przepisu prawa, która uniemożliwiałaby wywodzenie z niego – w sposób dyskrecjonalny – rozbieżnych norm prawnych w zbliżonych okolicznościach stanu faktycznego” (zob.

pkt III.2.1 uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 listopada 2011 r., K 1/10, OTK-A 2011, Nr 9, poz. 99 z powołaniem na: T. Zalasieński, *Zasada prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008, s. 201). Drugim kryterium oceny przepisów k.p.c. jest „komunikatywność, która oznacza zrozumiałość przepisu na gruncie języka powszechnego” (zob. pkt III.2.3 uzasadnienia wyroku TK z dnia 20 stycznia 2015 r., K 39/12, OTK-A 2015, Nr 1, poz. 2). Przytaczając uzasadnienie faktyczne skargi (punkt 1) Skarżący wskazywał, że poszukiwał racjonalnego kierunku wykładni w pojęciu sprawy materialnie pierwszej i osadzając Sąd Apelacyjny w W w kodeksowej nomenklaturze "sądu pierwszej instancji" (posiłkując się przy tym normami konstytucji hierarchicznie wyższymi, a także założeniem, że ustawodawca działa zgodnie z art. 77 ust. 2 i 78 Konstytucji RP również w kwestiach wпадkowych), nie przypuszczał, że ustawodawca wciąga go w pułapkę, w której poddanie sprawy kosztowej pod ponowną ocenę sądu wiąże się immamentnie z nieprzerwanym biegiem terminu na wniesienie opłaty i uprzednim odrzuceniem jego apelacji przez sąd. Skarżący wskazuje, że w dniu 1 lipca 2021 r. Sąd Najwyższy w uchwale III CZP 36/20 bardzo krytycznie i w rzadko spotykanym tonie skrytykował środki legislacyjne użyte w noweli k.p.c., odsyłając do udokumentowanych wątpliwości zgłaszanych przez sądy powszechne i apelując o refleksję ustawodawcy zwykłego¹¹. Leksyka powołanej uchwały jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy odmawia znowelizowanym przepisom jasności i komunikatywności dla wysoce wykwalifikowanego sędzię sądu powszechnego. Nic nie uzasadnia stawiania jeszcze wyższych standardów Skarżącemu w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do naruszenia art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, należy przyjąć, że polskie ujęcie proporcjonalności ograniczeń (wynikającej ze zwrotu "konieczne w demokratycznym państwie") jest przez Trybunał Konstytucyjny rozumiana jako suma trzech zasad składowych : 1) zasady przydatności, 2) zasady konieczności (vel zasady niezbędności), 3) zasady proporcjonalności *sensu stricto*. Przyjmując, że pierwszym punktem wyjścia w ocenie przydatności środków wybranych przez ustawodawcę jest założenie, że ustawodawca nie działa w sposób irracjonalny, należy zadać pytanie, czy pozbawienie Skarżącego prawa do zażalenia postanowienia o odmowie zwolnienia kosztów sądowych było rozwiązaniem przydatnym dla osiągnięcia celu deklarowanego ustawodawcy (przyspieszenie postępowania utożsamione i związana z tym koncentracja czynności w sądzie drugiej instancji)? W ocenie Skarżącego przyjęty (w istocie retrospektywnie, skutek wykładni sądowej, a nie wyraźnej wypowiedzi ustawodawcy) model postanowienia niezaskarżalnego w toku postępowania wstępnego należy uznać za nieskuteczny lub nawet sprzeczny z celem ustawy (tj. z ustawową konkretyzacją art. 78 i 45 Konstytucji RP w formie procesowego prawa do skutecznego wywiedzenia apelacji i uruchomienia jej merytorycznego rozpoznania), biorąc pod uwagę standardy odkodowane przez Trybunał Konstytucyjny. W zakresie tychże standardów Trybunał Konstytucyjny przypominał ustawodawcy zwykłemu, że normując postępowanie w drugiej instancji, „nie może

¹¹ Rozpatrywane zagadnienie jest kolejnym z wielu zagadnień prawnych przedstawionych Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia w związku z wykładnią uregulowań wprowadzonych ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U poz. 1469, dalej - „ustawa nowelizująca”) (por. np. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2021 r., III CZP 14/20, Biul. SN 2021, nr 3, s. 4, z dnia 25 lutego 2021 r., III CZP 17/20, Biul. SN 2021, nr 3, s. 6, z dnia 26 lutego 2021 r., III CZP 19/20, Biul. SN Izba Cywilna 2021, nr 3, s. 7, z dnia 26 lutego 2021 r., III CZP 22/20, Biul. SN 2021, nr 3, s. 9, z dnia 14 maja 2021 r., III CZP 1/21, Biul. SN Izba Cywilna 2021, nr 6, s. 5, z dnia 26 maja 2021 r., III CZP 94/20, Biul. SN Izba Cywilna 2021, nr 6, s. 5, i z dnia 28 maja 2021 r., III CZP 26/20, Biul. SN Izba Cywilna 2021, nr 6, s. 6). Rolą prawodawcy w dziedzinie prawa procesowego jest tworzenie norm prawnych umożliwiających sprawne rozwiązywanie konfliktów powierzonych sądom, w sposób zapewniający realizację standardów prawa do rzetelnego procesu, w tym prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Znaczna liczba wątpliwości interpretacyjnych, często o poważnym charakterze, dotyczących obszarów, w których błędna interpretacja prawa może pociągać za sobą daleko idące konsekwencje włącznie z wydaniem orzeczenia w warunkach nieważności postępowania, nie świadczy z reguły o pożądanej wysokiej jakości aktu prawnego, utrudnia jego właściwe stosowanie, a także realizację jego zadań. Sytuacja taka powinna stanowić asumpt do refleksji nad sposobem i jakością stanowionego prawa, zwłaszcza, jeżeli jego zasadniczym celem ma być przyspieszenie i usprawnienie postępowań sądowych w sprawach cywilnych"

całkowicie zamykać dostępu do sądu drugiej instancji ani też ustanawiać nieuzasadnionych ograniczeń, które nie odpowiadałyby wymogom określonym w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Dotyczy to w szczególności kosztów postępowania w drugiej instancji oraz sposobu uregulowania instytucji zwolnienia od tych kosztów” (wyrok TK z dnia 12 września 2006 r., SK 21/05, OTK ZU nr 8/A/2006, poz. 103).

2.4. Uzasadnienie zarzutu naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 2 Konstytucji RP (prawo do ukształtowania postępowania odwoławczego zgodnie z wymogami sprawiedliwości proceduralnej i zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa) w przepisie art. 394² § 1 oraz przepisach art. 394² § 1¹ punkty 1-7 k.p.c.

Jak wspomniano w otwarciu punktu poprzedzającego (2.3.) wzorzec z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP jest powoływany jako element wieloskładnikowego prawa do sądu. W okolicznościach niniejszej sprawy Skarżący utożsamia go z prawem do określonej sytuacji prawnej (sprawiedliwego ukształtowania norm postępowania), której korelatem jest m.in. obowiązek ustawodawcy takiego ukształtowania procedury przed sądem odwoławczym, apelacyjnym, sądem drugiej instancji, aby korzystanie z uprawnień przyznanych na mocy k.p.c. nie pociągało za sobą negatywnych następstw procesowych, których strona nie mogła, przy zachowaniu najdalej idącej staranności nie mogła przewidzieć. W uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 15 grudnia 2008 r. (P 57/07) wyrażono pogląd, który Skarżący w całej rozciągłości popiera, iż „*istotnym elementem sprawiedliwości proceduralnej jest obowiązek uzasadniania swoich rozstrzygnięć przez organy władzy publicznej oraz prawo do zaskarżania przez strony i uczestników postępowania rozstrzygnięć wydanych w pierwszej instancji, zagwarantowane w art. 78 Konstytucji*”. Skarżący wielokrotnie podnosił w niniejszej skardze, że złożenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przybrało w niniejszej sprawie postać trybunalskiej metaforyki pułapki, gdyż prawo do weryfikacji odmowy zamienia się w swoiste *nudum ius*. Odmowa zwolnienia - jako pominięta w przepisach art. 394² § 1 i art. 394² § 1¹ punkty 1-7 - nie podlegała uzasadnieniu i została zakwalifikowana jako niezaskarżalna. Skarżący wskazuje, że ukształtowany model kontroli odmowy zwolnienia od kosztów w rzeczywistości zniechęca uprawnionych od kwestionowania negatywnego stanowiska sądu drugiej instancji, gdyż wiąże się nieuchronnie z koniecznością aprobaty na odrzucenie apelacji. Skarżący zwraca też uwagę, że niniejsze postępowanie rozpoczęło się w odmiennym reżimie procesowym, zaś przyjęte działanie prawa nowego weszło w silną koincydencję z brakiem komunikatywności i precyzji zaskarżonych przepisów (zob. pkt poprzedzający w części dot. naruszenia zasad prawidłowej legislacji przez nowelę k.p.c.). W związku z powyższym należy przyjąć, że zaskarżone przepisy naruszają również zasadę ochrony zaufania do państwa i prawa, która określana jest w orzecznictwie Trybunału także jako zasada lojalności państwa wobec adresata norm prawnych. Trybunał wyjaśniał, że „*wyraża się ona w stanowieniu i stosowaniu prawa w taki sposób, by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela, który powinien móc układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na prawne skutki niedające się przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i że jego działania są zgodne z obowiązującym prawem oraz także w przyszłości będą uznawane przez porządek prawny. Przyjmowane przez ustawodawcę nowe unormowania nie mogą zaskakiwać ich adresatów, którzy powinni mieć czas na dostosowanie się do zmienionych regulacji i spokojne podjęcie decyzji co do dalszego postępowania*” (por. wyrok z 25 listopada 1997 r., sygn. K 26/97, OTK ZU nr 5-6/1997, poz. 64).

2.5. Uzasadnienie zarzutu naruszenia art. 78 zdanie 1 i 2 w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP (wymóg sprawiedliwości proceduralnej utożsamiony z obowiązkiem realizacji równości stron) przez przepis art. 394² § 1 i art. 380 k.p.c w interpretacji sądowej ukształtowanej po wejściu w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw

W ostatecznym postanowieniu Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. () sformułowano następującą konkluzję (cyt.) *"Wobec zarzutów zażalenia naruszenia przepisu art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji wskazać trzeba, iż rozstrzygnięcie w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym nie pozostaje poza jakąkolwiek kontrolą instancyjną. Może ono być i w niniejszej sprawie także zostało poddane kontroli na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji"* (uzasadnienie, s. 3). Należy dodać, że identyczny pogląd pojawił się we wspomnianej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2021 r., III CZP, aczkolwiek z treści uzasadnienia uchwały wynika, że Sąd Najwyższy wprowadził ten wątek wyłącznie w charakterze *obiter dictum*:

"Uzupełniajaco [podkreślenie własne - adw. R.S.] należało zwrócić uwagę, że w stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ustawy nowelizującej postanowienie sądu drugiej instancji o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych było niezaskarżalne (art. 394¹ i art. 394² k.p.c. w dawnym brzmieniu a contrario), nie wykluczało to jednak poddania go kontroli na podstawie art. 380 k.p.c., jeżeli odmowa zwolnienia od kosztów sądowych zamykała drogę do wniesienia środka zaskarżenia. Rozpoznając zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną ze względu na jej nieopłacenie Sąd Najwyższy władny był zbadać, na podstawie powołanego przepisu, zasadność ewentualnej odmowy zwolnienia od kosztów sądowych (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 25/11, niepubl., i z dnia 17 września 2020 r., I CZ 7/20, niepubl.; zob. też wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2009 r., SK 19/08, OTK-A 2009, nr 3, poz. 29). Po wejściu w życie ustawy nowelizującej stan ten nie uległ zmianie, ustawodawca w dalszym ciągu nie przewidział bowiem możliwości odrębnego zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych (por. art. 394¹ i art. 394² § 1 i § 1¹ k.p.c.). Postanowienie takie nadal może być jednak poddane kontroli na podstawie art. 380 k.p.c., przy czym w obecnym stanie prawnym weryfikacja ta jest możliwa także na etapie składania apelacji, jeżeli odmowa zwolnienia od kosztów sądowych zamyka drogę do jej skutecznego wniesienia". (zob. uzasadnienie uchwały, s. 6-7).

Uwagę w cytowanym wątku pobocznym rozważań Sąd Najwyższego przykuwa wzmocnienie argumentacji odesłaniem do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2009 r. (SK 19/08), w którym Trybunał orzekł, że art. 394¹ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), w zakresie, w jakim uniemożliwia zaskarżenie postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych wydanego po raz pierwszy przez sąd drugiej instancji, jest zgodny z art. 45 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji. To, co powinno budzić daleko idące zastrzeżenie, to dyskretne konwertowanie w uchwale Sądu Najwyższego poglądu wyrażonego w sprawie SK 19/08 na grunt postępowania apelacyjnego, które ma wyraźne umocowanie konstytucyjne (art. 78). Należy zwrócić uwagę, że w sprawie SK 19/08 kwestia odmowy zwolnienia od kosztów postępowania była powiązana akcesoryjnie z

postępowaniem nadzwyczajnym (w sprawie chodziło o zwolnienie spółki z opłaty od skargi o wznowienie postępowania). Jak słusznie zwraca uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich, Trybunał formułował stanowisko w sprawie SK 19/08 "na kanwie sprawy o wznowienie postępowania, a zatem w ramach nadzwyczajnego postępowania kontrolnego, w odniesieniu do którego zakres gwarancji prawa do sądu, może ulec pewnym modyfikacjom" (zob. wystąpienia z 7 stycznia 2021 r., znak RPO IV.511.351.2020.KP, s. 8).

Przyjmując idealistyczne założenie racjonalności ustawodawcy i zasadę zaufania do treści prawa ustalonego przez sądy w toku wykładni operatywnej, należy wskazać, że cytowane uprzednio rozwiązanie, sugerowane przez Sąd Apelacyjny w W oraz Sąd Najwyższy zdecydowanie pogarsza sytuację procesową strony, której sytuacja materialna uległa pogorszeniu w trakcie trwania postępowania sądowego co do głównego przedmiotu. W aspekcie podmiotowym jest to dokuczliwe zwłaszcza dla strony pozwanej, która ze swej istoty nie była zainteresowana wszczęciem postępowania, nie przygotowywała się do niego ekonomicznie, zaś zostaje obciążona obowiązkiem wdania się w spór co do istoty (art. 221 k.p.c.¹²). Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, w której sąd błędnie ocenił przesłanki zwolnienia od kosztów sądowych zawnioskowanego dopiero w apelacji pozwanego lub np. strony, która w apelacji dąży do uzupełnienia postępowania dowodowego przed sądem drugiej instancji poprzez dowód z opinii biegłego połączony z kosztami, których apelująca nie jest już w stanie ponieść. Bezsprawną kwestią jest również fakt, że sugerowana przez sąd możliwość zaskarżenia odmowy zwolnienia od kosztów w drodze zażalenia na odrzucenie apelacji toczy się już poza postępowaniem wstępnym, odwoławczym, więc jest immanentnie związana z aprobatą strony apelującej dla upływu terminu na uzupełnienie braków fiskalnych i utratą konstytucyjnego prawa do rozpoznania sprawy głównej przed sądem drugiej instancji (art. 78 Konstytucji RP). Warto dodać, że Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał na rozbieżności doktryny co do zakresu kontroli w oparciu o art. 380 k.p.c. oraz nieproporcjonalne ryzyko przegranej związane z brakami fiskalnymi pism procesowych, czy wręcz zniechęcanie stron do kwestionowania błędów sądu w zakresie wymiaru opłat sądowych (zob. wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2021 r. (znak Rzecznika IV.511.351.2020.KP, s. 13). Poza tym należy zwrócić uwagę, że językowa wykładnia art. 394² § 1 i art. 380 k.p.c. może prowadzić sąd drugiej instancji do wniosku, iż odrzucenie apelacji przy jednoczesnym nieuwzględnieniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i spowodowane tym nieopłacenie apelacji było działaniem prawidłowym, skoro strona nie usunęła braku fiskalnego w terminie. Istnieje ryzyko, że te wątpliwości przeniosą się na grunt zażaleń składanych na podstawie art. 394² § 1 k.p.c., skutkując restrykcyjną wykładnią. Poglądy dotyczące zakresu zaskarżenia dopiero się stabilizują, zaś dla Skarżącego wywołały już dotkliwe skutki prawne, odwracalne wyłącznie w drodze art. 190 ust. 4 Konstytucji RP, chociażby zredukowanego podmiotowo przez tzw. przywilej korzyści, co Skarżący pragnie pozostawić ocenie Wysokiego Trybunału.

Mając na uwadze powyższe wnioski i zarzuty, wnoszę zgodnie z *petitum* skargi.

ADWOKAT

Adwokat Rafał Sińczak

↳ Rafał Sińczak

sporządzono we Wrocławiu, 23 sierpnia 2021 r.

¹² "Pozwany nie może odmówić wdania się w spór co do istoty sprawy, chociaż wniósł zarzuty formalne".

Wykaz załączników zgodnych z numerowanymi zgodnie z poniższym porządkiem:

1. Pełnomocnictwo szczególne do wniesienia skargi konstytucyjnej i zastępstwa przez Trybunałem Konstytucyjnym z dnia 23 sierpnia 2021 r.
2. Egzemplarz skargi konstytucyjnej dla Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Egzemplarz skargi konstytucyjnej dla Prokuratora Generalnego.
4. Dwa egzemplarze skargi konstytucyjnej do akt Trybunału Konstytucyjnego.
5. Odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. o sygnaturze doręzonego pełnomocnikowi Skarżącego w dniu 25 maja 2021 r., w którym orzeczono ostatecznie na podstawie kwestionowanego przepisu ustawy (5 egz.).
6. Wydruk dokumentu elektronicznego z Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych na okoliczność daty i godziny doręczenia adw. Rafałowi Sieńczakowi (pełn. Skarżącego) odpisu postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. o sygnaturze (5 egz.).
7. Odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. o sygnaturze doręzonego pełnomocnikowi Skarżącego wraz z uzasadnieniem, w dniu lipca 2021 r., w którym orzeczono ostatecznie na podstawie kwestionowanego przepisu ustawy i umotywowano sentencję orzeczenia (5 egz.).
8. Wydruk dokumentu elektronicznego z Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych na okoliczność daty i godziny doręczenia adw. Rafałowi Sieńczakowi (pełn. Skarżącego) odpisu postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. o sygnaturze wraz z uzasadnieniem (5 egz.).
9. Odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia stycznia 2021r. (sygn. akt) odrzucającego apelację pozwanego (Skarżącego) K C od wyroku Sądu Okręgowego w W z września 2020r. sygn. akt jako nieopłaconą, wraz z uzasadnieniem (5 egz.)
10. Odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w W z dnia stycznia 2021r. (sygn. akt) odrzucającego wniosek o uzasadnienie postanowienie, w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych pozwanego (Skarżącego) K C , od wyroku Sądu Okręgowego W z września 2020r. sygn. akt bez uzasadnienia (5 egz.)
11. Wydruk dokumentu elektronicznego - wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2021 r. (znak Rzecznika IV.511.351.2020.KP) udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej RPO¹³ ws. systemu środków zaskarżenia w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.) ze szczególnym uwzględnieniem zakresu stosowania instytucji tzw. zażaleń poziomych (5 egz.)

ADWOKAT

(Rafał Sieńczak

¹³ Dostępny na stronie podmiotowej BIP Biura RPO (podstrona pt. "To co błahe dla prawnika nie jest błahe dla ludzi. RPO do MS ws zażaleń poziomych w procedurze cywilnej", opubl.7.1.2021), pod adresem URL <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/WG%20do%20MS%20ws.%20za%C5%BCale%C5%84%20poziomych%20kpc%2C%207.01.2021.pdf> [podaję wg. stanu na. 17.8.2021]